

Kraków, 08.07.2020 r

Elektryfikacja podstawą przyszłości transportu, ogrzewnictwa i ciepłownictwa w Unii Europejskiej. Jakie będą konsekwencje dla Polski?

Komisja Europejska wskazuje na technologię pomp ciepła jako kluczową w transformacji energetycznej budynków UE. Wsparcie tej technologii pozwoli w najbardziej skuteczny sposób rozwijać efektywność energetyczną, obniżyć emisje CO₂ i wspierać odnawialne źródła energii, przyczyniając się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu. Ten kierunek będzie miał odzwierciedlenie w unijnej inicjatywie „fala renowacji” dlatego powinniśmy to uwzględnić w programach wsparcia takich jak „Czyste Powietrze” czy wydatkowania funduszy z nowego budżetu UE.

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 08.07.2020 r. długo oczekiwane długoterminowe strategie – inteligentnego łączenia sektorów oraz rozwijania gospodarki wodorowej. Określają one kierunek transformacji energetycznej, która ma przyczynić się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu do 2050 roku. **Założenia obu strategii będą miały kluczowy wpływ na uruchamianie unijnych funduszy na transformację energetyczną, także w Polsce. Zarówno w ramach nowego budżetu UE na lata 2021-2027, a także dodatkowego instrumentu „Next Generation EU” o wartości 750 mld euro, który ma pomóc wyjść unijnej gospodarce z kryzysu po koronawirusie.**

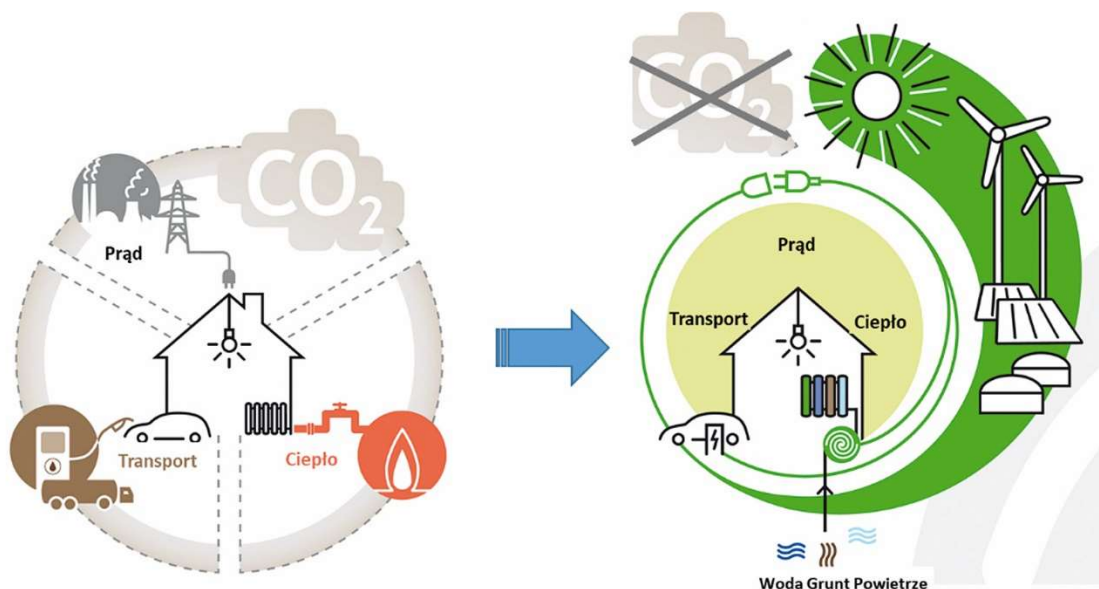
W strategii dotyczącej tzw. łączenia sektorów Komisja Europejska wskazała jaką rolę widzi dla elektryfikacji ogrzewnictwa indywidualnego oraz ciepłownictwa, transportu oraz części procesów przemysłowych. Rezultatem ma być optymalizacja zużycia energii, większa efektywność oraz obniżka emisji dwutlenku węgla poprzez kontynuację przechodzenia na odnawialne źródła w energetyce, które będą dostarczać energię dla w/w sektorów. Strategia ta wymagać będzie nie tylko dalszego rozwijania OZE, ale także zwiększania efektywności i elastyczności całego systemu. Komisja wskazuje, że w takim zdecentralizowanym systemie stabilne i elastyczne funkcjonowanie mają zapewnić m.in. elektryczne samochody oraz ogrzewanie za pomocą pomp ciepła w sektorze budynków poprzez reagowanie na potrzebę odpowiedzi na popyt i podaż energii.

W strategii dotyczącej rozwoju wodoru KE określiła największy potencjał tam gdzie trudna bądź niemożliwa będzie elektryfikacja. Stąd wodór będzie miał zastosowanie przede wszystkim w przemyśle np. stalowym, cementowym oraz w ciężkim transporcie.

Strategia KE jest spójna z głównymi wnioskami płynącymi z raportów nt. łączenia sektorów opublikowanych w 2020 roku w Polsce – przez PORT PC **„Scenariusze elektryfikacji ogrzewania w budynkach jednorodzinnych w Polsce do 2030 roku”**, a także polskie think tanki takie jak Instytut Jagielloński oraz Forum Energii.

Komisja podkreśla, iż realizacja Europejskiego Zielonego Ładu wymaga kontynuacji zwiększania udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii elektrycznej, która następnie w coraz większym stopniu będzie wykorzystywana do efektywnego ogrzewania budynków oraz w transporcie i przemyśle. Uzupełnieniem przede wszystkim w przemyśle będzie wodór. W niewielkim stopniu będzie efektywny w ciepłownictwie i indywidualnym ogrzewnictwie z

uwagi na 4-7 niższą efektywność procesu pozyskiwania i spalania wodoru w stosunku do elektryfikacji ogrzewania.

Źródło: BWP/PORT PC

Połączenie sektorów produkcji energii i zużycia energii w transporcie i ogrzewaniu budynków

W transformacji sektora budynków, jak wskazuje Komisja Europejska, główną rolę mają do odegrania pompy ciepła. Jako wiodąca technologia pozwalająca produkować w pełni zdekarbonizowane ciepło do ogrzewania i chłodzenia budynków oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej czy chłodzenia. Zmiany technologiczne umożliwiają ich zastosowanie w budynkach w znacznie szerszym zakresie niż dekadę temu, jak choćby podczas renowacji. Dodatkowo na rynek pomp ciepła pozytywnie wpływa szybki spadek kosztów produkcji systemów fotowoltaicznych. Łączenie tych dwu technologii w sektorze budynków pozwala skutecznie realizować koncepcję plus- lub zero-energetycznych domów, a na poziomie UE wypełniać cele OZE, efektywności energetycznej i redukcji emisji CO₂.

Strategia KE podkreśla, iż w UE do 2030 roku udział pomp ciepła w budownictwie indywidualnym wzrośnie do 40%, a do 2050 roku 50-70%. Ponadto wskazuje na również istotny potencjał dużych pomp ciepła w budownictwie komercyjnym – w którym udział w 2030 osiągnie 65%, a do 2050 nawet 80%, ponadto w sieciach ciepłowniczych i przemyśle. W opublikowanym niedawno raporcie PORT PC wskazujemy, iż w Polsce również będzie kontynuowany trwający od kilka lat wzrost. Obecnie wynosi on niecałe 3% wszystkich budynków jednorodzinnych, a do 2030 roku wzrośnie do poziomu 23% w wariantcie optymistycznym. Przy zapewnieniu optymalnych warunków wsparcia sprzedaży i rozwoju technologii, liczba pracujących pomp ciepła zarówno w nowych, jak i w istniejących budynkach jednorodzinnych w Polsce w 2030 roku może przekroczyć 2 mln sztuk.

Strategia Komisji identyfikuje również główne bariery rozwoju, które będą musiały być usuwane w celu realizacji unijnych planów. Najważniejszą stanowią podatki i opłaty, które obecnie są w UE wyższe dla użytkowników energii elektrycznej niż w przypadku

konkurencyjnych źródeł ciepła z paliw kopalnych np. węgla, ropy lub gazu. Zmianę takiego stanu Komisja Europejska wskazuje jako jedno z dalszych działań na poziomie unijnym.

Jak podkreśla Komisja, szybszej dekarbonizacji budynków ma służyć unijna inicjatywa „Fala renowacji”. Jesienią br. Komisja przedstawi szczegóły tego jak przyspieszyć modernizację sektora budynków w UE. Przyjęte dziś strategie będą określać ramy funkcjonowania wsparcia w ramach tej inicjatywy oraz innych mechanizmów finansowych Unii.

Zdaniem Pawła Lachmana – prezesa Polskiej Organizacji Rozwoju Technologii Pomp Ciepła, **„to co wynika z obydwu nowych strategii Komisji to przedstawienie jasnej przyszłości ram transformacji energetycznej w Unii Europejskiej w oparciu przede wszystkim o efektywność energetyczną, a w szczególności powszechną elektryfikację ciepłownictwa i ogrzewnictwa (głównie poprzez technologie pomp ciepła) oraz elektryfikację transportu jako najbardziej efektywnego kierunku rozwoju. Rozwijanie technologii wodorowych i wykorzystanie ich będzie realizowane przede wszystkim w przemyśle, w części transportu i w zapewnieniu szczytowej produkcji energii elektrycznej, czyli wszędzie tam gdzie niemożliwa jest elektryfikacja.”**

W przypadku ciepłownictwa, także indywidualnego ogrzewnictwa **obie strategie pokazują w jakim kierunku w Polsce powinno zmierzać działanie programów takich jak „Czyste Powietrze”,** regionalnych programów wsparcia w zakresie technologii grzewczych, czy też pokazują znaczenie elektryfikacji ogrzewania długoterminowej strategii modernizacji budynków do roku 2050.

Wpisaniu tych działań w kontekst krajowy służyć będzie również rozwijanie działalności badawczo-rozwojowej i wdrażanie bezemisyjnych technologii grzewczych takich jak pompy ciepła na polskim rynku. Warto tu przypomnieć, że w ramach uruchomionego pod koniec 2019 roku programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju o nazwie Szybka Ścieżka Urządzenia Grzewcze wpłynęło aż 52 wnioski o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania blisko 208 mln złotych. Działania te zapewniają, że polska branża urządzeń grzewczych może podążać za światowymi trendami ogrzewania w budownictwie.

Raport PORT PC "Scenariusze elektryfikacji ogrzewania w budynkach jednorodzinnych w Polsce do 2030 roku" dostępny jest pod linkiem: https://bit.ly/Raport_PORTPC_2020

Komunikat KE „Powering a climate-neutral economy: An EU Strategy for Energy System Integration”:

[https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/energy_system_integration_strategy .pdf](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/energy_system_integration_strategy.pdf)

[Źródło: PORT PC]

Polska Organizacja Rozwoju Technologii Pomp Ciepła

Polska Organizacja Rozwoju Technologii Pomp Ciepła (PORT PC) jest stowarzyszeniem branżowym, którego celem jest wzmocnienie wizerunku technologii pomp ciepła poprzez stworzenie systemu zarządzania jakością, opracowanie i wdrożenie standardów technicznych oraz certyfikowanie i przeprowadzanie profesjonalnych porad technicznych na poziomie uznanym w skali europejskiej.

PORT PC od 2012 r. jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Pomp Ciepła (EHPA) z siedzibą w Brukseli. Ponadto współpracuje z europejskimi organizacjami branżowymi, w tym z niemieckim

stowarzyszeniem przemysłu pomp ciepła BWP i niemieckim stowarzyszeniem inżynierów VDI. Od 2018 r. PORT PC jest członkiem Porozumienia Branżowego na Rzecz Efektywności Energetycznej POBE, skupującego 7 organizacji branżowych i stowarzyszeń.

Więcej informacji o PORT PC i POBE na stronie: www.portpc.pl oraz www.pobe.pl.